

หน่วยที่ 11 การทดสอบความแตกต่าง

การทดสอบสมมติฐานสำหรับประชากรหนึ่งชุด ที่ใช้กันในการวิจัยสำหรับวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการทดสอบเกี่ยวกับ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน ค่าสัดส่วน และการแจกแจงปกติ

การทดสอบค่าเฉลี่ย ของประชากรสำหรับข้อมูลชุดเดียว เป็นการทดสอบว่าค่าเฉลี่ยของตัวอย่างที่สุ่มเลือกมาจากประชากร มีความแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของประชากรที่สนใจหรือไม่

- ถ้าทราบค่าความแปรปรวนของประชากรจะใช้สถิติทดสอบ Z (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 171)
- แต่ถ้าไม่ทราบค่าความแปรปรวนของประชากรจะใช้สถิติทดสอบ t (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 172)

การทดสอบค่าความแปรปรวน สำหรับข้อมูลชุดเดียว เป็นการทดสอบว่าค่าความแปรปรวนของตัวอย่างที่สุ่มเลือกมาจากประชากร มีความแตกต่างจากค่าความแปรปรวนของประชากรที่สนใจหรือไม่

กำหนดให้ S เป็นค่าความแปรปรวนของตัวอย่าง ขนาด n สุ่มเลือกมาจากประชากรที่มีการแจกแจงปกติมีความแปรปรวน

การทดสอบสมมติฐานของค่าความแปรปรวนประชากรของข้อมูลชุดเดียว ใช้สถิติทดสอบ X^2 (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 176)

การทดสอบค่าสัดส่วน สำหรับข้อมูลชุดเดียว เป็นการทดสอบว่าค่าสัดส่วนของตัวอย่างที่สุ่มเลือกมาจากประชากร มีความแตกต่างจากค่าสัดส่วนของประชากรหรือไม่

P คือค่าสัดส่วนของตัวอย่าง

การทดสอบสมมติฐานของค่าสัดส่วนประชากรของข้อมูลชุดเดียว ใช้สถิติทดสอบ Z (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 179)

การทดสอบการแจกแจงปกติ คือ ทดสอบว่าข้อมูลที่ศึกษามีลักษณะการแจกแจงปกติหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ X^2 (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 182)

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลสองชุด จะเป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่าง ลักษณะบางประการของประชากรที่เกี่ยวกับ ค่าความแปรปรวน ค่าเฉลี่ย และค่าสัดส่วน ทั้งในกรณีที่มีการสุ่มเลือกอย่างอิสระและไม่อิสระ

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนของข้อมูลสองชุด ใช้สถิติทดสอบ F (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 187)
- การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของข้อมูล สองชุด ที่มีการสุ่มเลือกอย่างอิสระ ถ้าทราบค่าความแปรปรวนของประชากรของข้อมูลทั้งสองชุดจะใช้ Z เป็นสถิติทดสอบ แต่ถ้าไม่ทราบค่าความแปรปรวนของประชากรต้องทำการทดสอบว่าค่าความแปรปรวนของข้อมูลทั้งสองชุดต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ F ถ้าความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน ใช้สถิติทดสอบ t แบบรวมความแปรปรวน แต่ถ้าความแปรปรวนแตกต่างกันจะใช้สถิติทดสอบ t แบบแยกความแปรปรวน และมีองศาปรับค่าองศาเสรีด้วย

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเมื่อสุ่มเลือกไม่อิสระ จะใช้ผลต่างของข้อมูลทั้งสองชุดมาทดสอบ ด้วยสถิติทดสอบเป็นคู่แบบ t (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 201)

- การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าสัดส่วน จะทดสอบว่าค่าสัดส่วนของข้อมูลทั้งสองมาจากประชากรเดียวกันหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ Z (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 205)

เมื่อมีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลมากกว่าสองชุด จะเป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน การทดสอบ ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแยกตามแหล่งกำเนิด(Analysis of variance) นิยมเรียกสั้นๆ ว่า ANOVA

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองชุด เพื่อศึกษาว่าข้อมูลมากกว่าสองชุดถูกสุ่มมาจากประชากรเดียวกันหรือไม่ โดยมีข้อสมมติว่า ข้อมูลแต่ละชุดสุ่มมาจากประชากรที่มีการแจกแจงปกติ และมีความแปรปรวนของประชากรของข้อมูลแต่ละชุดไม่แตกต่างกันจึงจะสามารถใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน มาทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของข้อมูลมากกว่าสองชุดได้ (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 209)

การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองชุดเมื่อตัวอย่างมีการถูกเลือกอย่างอิสระ หมายถึงกรณีที่หน่วยข้อมูลก่อนได้รับทริทเมนต์ใดหรือทริทเมนต์หนึ่งเท่ากัน เรียกการออกแบบทดลองลักษณะนี้ว่า การวางแผนแบบสุ่มตลอด (ตัวอย่างคำนวณ หน้า 213)